

MUTRIKU: OROIMENAREN MARKAK

1936ko gerra garaian
Mutrikuco herrigunean
egon ziren kokaleku esanguratsuak
batu ditugu mapa honetan.

Gerra zibilaren memoria
jaso eta zabaldu nahian,
Saturrarán Elkarteak
antolatutako ibilbidea,
Badihardugu Euskara Elkarteak
sortua.

testigantza eta
informazio gehiago
online mapan

1

SINBOAKO BABESLEKUA

Lekukoa: Rosario Arrizabalaga

Nazionalak Irisarretik heldu ziren Mutrikura. Sinboako babeslekura joaten ziren.

2

GOIKO PLAZAN KARLISTEN ZIRKULOA

Lekukoa: Pepita Larrañaga

Zirkulo karlista non zegoen. Gau-ekitaldiak. Urtean behin, errosariora deitzen zuten.

3

AMETZA TABERNAN BATZOKIA

Lekukoa: Benedikta Olazabal

Errepublikanoen egoitza, Margarineko jatetxearen ondoan zegoen; abertzaleena Ametza tabernan; karlistak Kulixka gainean eta Emakume Abertzaleak Tranpa kalean, farmazia zegoen etxean. Juanita Piker, emakumeen batzokiko lehendakaria zen.

4

POLBORINA

Lekukoa: Pepita Larrañaga

Nazionalak lehenengo eta gero erreketekak eta soldadu italiarrak, irailtik otsailera geratu ziren Mutrikun. Garai hartan "Luxioneko" etxean zeuden eta polborina deitzen zioten.

5

KARTZELA ERDIKO KALEAN

Lekukoa: Rosario Arrizabalaga

Erdiko kalean kartzela egon zen. Aita bertan preso egon zen, nazionalak herrian sartu aurretik. Zaintzaileak herriko jendea ziren.

6

ZABIEL JAUREGIAN INTENDENTZIA

Lekukoa: Pepita Larrañaga

Maristen etxea zeneko gaur egungo Zabiela etxean, soldaduentzat ekonomatua zegoen. Intendentzia ere izan zen.

7

BEKO PLAZAN NAZIONALAK

Lekukoa: Benedikta Olazabal

Beko plazan soldadu nazionalak emakume bati ilea moztu zioten eta beldur asko pasa zuten guztiek.

8

ZAPATERONEKO ETXEA ERREKISATUTA

Lekukoa: Itziar Andonegi

Etxea errekisatu egin zioten eta bertan geldituko ziren soldaduentzat oheak prestatu behar izan zituzten. Egunero joaten ziren errekisatutako haien etxera oheak egitera, etxea txukuntzera...

9

BARE-BARE JATETXEAN SOLDADU ALEMANIARRAK

Lekukoa: Benedikta Olazabal

Gerra amaitzean, Mutrikura bueltatu zen eta familiako jatetxean lanean hasi zen, Bare-Baren. Pianoa ere jotzen zuen bertan. Behin, II. Mundu Gerratik ihesi zebilen soldadu aleman bat agertu zen.

testigantzak entzun

10 ZENTRO ERREPUBLIKANOA

Lekukoa: Itziar Andonegi

Montalivet-en Emakume Abertzaleen zentroa zegoen, Goiko Plazan karlisten egoitza eta errepublikanoena Osinalden. Itziarrek errepublikanoen kantak etxetik entzuten zituen. Errepublikano gutxi zegoen Mutrikun.

11 ALONDEGIA ETA ELIKAGAI ESKASIA

Lekukoa: Rosario Arrizabalaga

Alondegira olio bila joaten ziren. Galtzerdiekin olio batzen zuten.

12 KOMENTUAN CNT-KOAK SARTU NAHIAN

Lekukoa: Itziar Andonegi

CNT-koek Mutriko komentura sartu nahi izan zuten, lo egiteko. Mojak kanpaiak jotzen hasi ziren eta Joakin Txiki laguntzera joan zen, tornutik sartuta.

13 KOMENTUKO TUNELA BABESLEKU

Lekukoa: Jesus Furundarena

Komentuko kanpaiak jotzen zituzten bonbardaketa hasten zenean. Komentu azpiko tunel eta sotoetan gordetzen ziren.

14 EMAKUME ABERTZALE BATZA

Lekukoa: Pepita Larrañaga

Emakume Abertzaleen egoitza Tranpa kalean zegoen, farmaziaren alboan. Zer egiten zuten bertan. Nortzuk sortu zuten egoitza.

15 ARRIETANEKO JAUREGIAN SOLDADU ITALIARRAK

Lekukoa: Rosario Arrizabalaga

"Txurrukaneko" etxean soldadu italiarrak egon ziren. "Al Italiano" eta "El Abisinio" abesten zuten haiekin.

16 FRONTOIAN SOLDADU ITALIARRAREN INSTRUKZIOAK

Lekukoa: Kandido Urreizti

Frontoia nolakoa zen: ez zuen estalperik. Soldadu italiarrak frontoira joaten ziren instrukzioak egitera. Soldaduen kantu zati bat abesten du.

17 MUTRIKUTIK ITSASOZ IRTETZEN

Lekukoa: Itziar Andonegi

Arrantzan ateratzea debekatua egoteaz gain, itsasontzi guztiak alde eginda zeuden. Aita Barandiaranek Mutrikitik egin zuen ihes 1936an, nazionalak sartu aurretik.

